

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

03 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Guzun Ion, Covalenco Elena, Catan Liliana și Diaconu Iurie,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Constantin Moraru, inculpatul Caldare Andrei și avocatul acestuia, Mîrzîncu Aurelia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Caldare Andrei Xxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 19.04.2016 – 30.10.2017;
2. instanța de apel: 28.11.2017 – 06.03.2018;
3. instanța de recurs: 28.05.2018 – 03.07.2018.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 30 octombrie 2017, Caldare Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani.

A fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, inculpatului Caldare Andrei i s-a aplicat pedeapsa definitivă sub forma închisorii pe termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite, fixând lui Caldare Andrei un termen de probă de 5 ani, cu obligarea inculpatului să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent, pe parcursul termenului de probă.

A fost încasat de la Caldare Andrei în folosul lui Romanov Roman, suma prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, și suma cheltuielilor de asistență juridică de 3 500 lei, iar în total suma de 103 500 lei.

În rest, anume în partea ce ține de restul pretențiilor morale înaintate, acțiunea civilă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Caldare Andrei, la data de 13.12.2015, aproximativ ora 04.00, aflându-se în loc public, la terasa cofetăriei de la stația de alimentare cu carburanți a SC „Petrom-Moldova” SA, amplasată pe str. Sarmizegetusa 24, mun. Chișinău, acționând de comun acord cu alte persoane neidentificate la momentul dat de către organul de urmărire penală, din intenții huliganice, încălcând în mod grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fără motiv au inițiat un conflict cu cet. Luchianova Cristina și Romanov Roman, în cadrul căruia, manifestând o obrăznicie deosebită, i-au aplicat cet. Luchianova Cristina o lovitură în regiunea feții, precum și au îmbrâncit-o, cauzându-i dureri fizice, iar cetățeanului Romanov Roman i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele în diferite regiuni ale corpului, cauzându-i o vătămare medie a integrității corporale și a sănătății.

Tot el, la 13.12.2016 aproximativ ora 04.00, acționând de comun acord cu alte persoane neidentificate la moment de către organul de urmărire penală, cu scopul vătămării integrității corporale a altei persoane, aflându-se în loc public, la terasa cofetăriei de la stația de alimentare cu carburanți a SC „Petrom-Moldova” SA, amplasată pe str. Sarmizegetusa 24, mun. Chișinău, fără careva motiv, i-au aplicat cet. Romanov Roman multiple lovituri cu pumnii și picioarele în diferite regiuni ale corpului, ca rezultat, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 321/D din 03.03.2016 la cet. Romanov Roman s-au constatat vătămări medii.

În ședința de judecată inculpatul Caldare Andrei a declarat personal prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală și nu solicită administrarea de noi probe, potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. *Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Botanica, Harti Vladislav*, care a solicitat admiterea apelului și casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 30.10.2017, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru primă instanță, și în conformitate cu prevederile art. 72 Cod penal, art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul Caldare Andrei, să fie condamnat conform art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, iar conform art. 152 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 4 ani închisoare. În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial să-i fie aplicată pedeapsa definitivă sub formă de 5 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. La fel, a solicitat încasarea de la inculpatul Caldare Andrei a cheltuielilor judiciare în mărime de 161 lei.

În argumentarea apelului depus, acuzatorul de stat a invocat următoarele:

- sentința primei instanțe este neîntemeiată în partea stabilirii pedepsei penale și cheltuielilor judiciare;

- la stabilirea pedepsei instanța nu a ținut cont de circumstanțele cauzei și personalitatea celui vinovat și greșit a aplicat în privința inculpatului Caldare Andrei prevederile art. 90 Cod penal;

- de către instanță nu au fost constatate careva circumstanțe care ar permite de a considera că inculpatul Caldare Andrei v-a putea fi reeducat și corectat nefiind izolat

de societate, unicul temei pe care s-a bazat instanța fiind atitudinea inculpatului față de cele săvârșite;

- la emiterea sentinței, instanța de fond a ignorat prevederile conform art. 61 Cod penal, conform materialelor cauzei penale inculpatul Caldare Andrei a comis cu intenție o infracțiune gravă care a cauzat părții vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari. După comiterea infracțiunii, inculpatul Caldare Andrei nu a întreprins nici o acțiune în scopul reparării prejudiciului cauzat;

- astfel, aplicând lui Caldare Andrei închisoare cu suspendarea executării pedepsei pentru comiterea infracțiunii cu un grad de prejudiciabilitate sporit, nu v-a fi atins scopul principal și anume prevenirea de comitere de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane și nu a fost restabilită echitatea socială;

- totodată, de către acuzare a fost solicitată încasarea de la inculpatul Caldare Andrei a cheltuielilor judiciare în mărime de 161 lei - cheltuieli suportate de către Stat la efectuarea expertizei nr. 321/D din 03.03.2016. Acuzarea a solicitat încheierea cheltuielilor date deoarece au fost probate și sunt indicate în raportul de expertiză.

3.2. Avocatul Popovici Oleg în interesele părții vătămate, care a solicitat admiterea apelului și casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie dispusă admiterea integrală a acțiunii civile. Totodată, nu este de acord cu calificarea acțiunilor inculpatului.

În argumentarea apelului declarat a invocat următoarele:

- nu sunt aplicabile dispozițiile art. 364¹ Cod de procedură penală, în condițiile în care inculpatul nu recunoaște în totalitate situația de fapt descrisă în rechizitoriu, inclusiv aspectul ce privește participarea unui coinculpat;

- dacă în cadrul examinării conform procedurii simplificate după audierea inculpatului și/sau în timpul dezbaterilor au apărut circumstanțe care exclud aplicarea dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de judecată, deliberând în conformitate cu prevederile art. 383 Cod de procedură penală, prin o nouă încheiere motivată, urma să reia judecarea cauzei și să judece cauza în procedura generală;

- cele expuse n-au fost luate în considerație de către prima instanță, justificând divergențele între ceia ce i se încredințează conform rechizitoriului și cele declarate de către inculpat în cadrul audierii lui prin faptul, că acesta nu are studii juridice pentru a înțelege dimensiunile juridice. Inculpatul Caldare Andrei în cadrul audierii n-a declarat că nu înțelege semnificația unor termeni juridici, ba dimpotrivă, el răspundea destul de convingător;

- instanța neîntemeiat a respins prin încheierea din 06 septembrie 2017 cererea de recuzare înaintată procurorului Harti Vladislav;

- conform p. 61. al Regulamentului medicul legist nu califică vătămarea feței și a regiunilor adiacente drept desfigurare (sluțire), deoarece aceasta fiind o noțiune cu caracter nemedical nu ține de competența medicinei. Expertul apreciază numai caracterul leziunii și gradul de gravitate al leziunii corporale în conformitate cu prevederile prezentului Regulament, constatând doar, dacă acestea sunt reparabile. Leziunea este considerată ireparabilă, dacă pentru înlăturarea leziunii, ori a consecințelor acesteia este necesară o intervenție chirurgicală (o operație cosmetică) și

nu contează cum se va numi această leziune - cu noțiune nemedicală - desfigurare sau cu termen medical ca deformație posttraumatică. Conform DEX -ului aceste 2 cuvinte sânt sinonime și au același sens sau semnificație.

- conform Raportului de expertiză medico-legală nr. 3596/D din 25 ianuarie 2017 desfigurarea este o noțiune cu caracter nemedical și nu ține de competența medicinei legale, iar deformația posttraumatică a complexului zigomatico-orbitar stâng formată ca urmare a traumei suportate la 13.12.2015 necesită a fi înlăturări, printr-o intervenție chirurgicală;

- sânt toate circumstanțele pentru a califica deformația ireparabilă a feței ca leziune corporală gravă și respectiv pentru a recalifica fapta inculpatului în baza art. 151 alin. (2) lit. d), e) Cod penal, ca vătămare intenționată gravă a integrității corporale, care a provocat o desfigurare iremediabilă a feței, acțiune săvârșită cu o deosebită cruzime de două și mai multe persoane;

- conform art. 326 Cod de procedură penală, modificarea acuzării în ședința de judecată în sensul agravării ei poate fi efectuată numai de către procuror printr-o ordonanță. Cu părere de rău acuzatorul de stat n-a prezentat această ordonanță și nici nu a avut de gând s-o prezinte. Această circumstanță a dat temeiul de a pune la îndoială rezonabila imparțialitate a procurorului. Instanța, însă, a ignorat argumentele părții vătămate expuse în acest sens;

- conform Hotărârii Plenului CSJ a RM din 16.12.2013, nr. 13 - Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, de către instanțele judecătorești în situația în care instanța de apel va constata că opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate a fost viciată, instanța de apel, la fel, conducându-se de prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, urmează să o caseze.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către avocatul Popovici Oleg în interesele părții vătămate Romanov Roman.

Admis apelul declarat de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Botanica, Harti Vladislav, casată sentința atacată în partea numirii pedepsei definitive, pronunțând o nouă hotărâre în această parte potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță prin care:

S-a numit pedeapsa definitivă inculpatului Caldare Andrei, conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea parțială a pedepselor numite, sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a reținut că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101

Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Cercetarea judecătorească s-a efectuat în procedură simplificată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Sentința primei instanțe a fost contestată atât în partea stabilirii pedepsei penale, încasării cheltuielilor judiciare, acțiune civilă dar și încadrarea juridică, vinovăție, și examinarea cauzei în procedură simplificată.

Verificând argumentele invocate în apelul depus de către avocatul Popovici Oleg în interesele părții vătămate Romanov Roman, instanța de apel a ajuns la concluzia că, acesta urmează a fi respins, fiind combătut de probele anexate și circumstanțele stabilite în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și verificate în cadrul procedurii de examinare a apelului.

S-a respins ca neîntemeiat argumentul avocatului Popovici Oleg potrivit căruia, sânt toate circumstanțele pentru a califica deformația ireparabilă a feței ca leziune corporală gravă și respectiv pentru a recalifica fapta inculpatului în baza art. 151 alin. 2 lit. d), e) Cod penal, ca vătămare intenționată gravă a integrității corporale, care a provocat o desfigurare iremediabilă a feței, acțiune săvârșită cu o deosebită cruzime de 2 și mai multe persoane.

Instanța de apel a menționat că, de către acuzatorul de stat nu a fost înaintată o ordonanță privind modificarea învinuirii în sensul agravării ei.

Astfel, instanța de apel a reținut, că modificarea învinuirii nu se admite în sensul agravării ei, din motiv că aceasta ar leza substanțial dreptul inculpatului la un proces echitabil (învinuirea respectivă nu parcurge triplul grad de jurisdicție). Deși se recunoaște că o instanță de apel are dreptul incontestabil de a recalifica faptele, însă ca această recalificare să fie compatibilă cu Convenția, acuzatului trebuie să-i fie acordată posibilitatea de a-și exercita drepturile la apărare în mod concret, efectiv și în timp util și numai în cazul când acesta o face procurorul care a cerut această modificare în prima instanță și a concretizat în apel această situație de drept.

Nu a putut fi reținut ca întemeiat argumentul apelantului potrivit căruia, urmează a fi pusă la îndoială rezonabilă imparțialitatea procurorului, instanța de fond ignorând argumentele părții vătămate expuse în acest sens, or, prima instanță prin încheierea din 06 septembrie 2017 s-a expus asupra cererii înaintate de către avocatul Popovici Oleg privind recuzarea procurorului, fiind respinsă propunerea de recuzare formulată procurorului Harți Vladislav (f.d. 201-202).

Privitor la numirea pedepsei penale, instanța de apel a conchis, că instanța de fond la stabilirea categoriei pedepsei, incorect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, nu a ținut cont de limitele de pedeapsă prevăzute de lege, gradul de pericol social al faptei săvârșite reflectat de împrejurările săvârșirii sale, poziția procesuală a inculpatului în cadrul procesului penal, dar și personalitatea acestuia.

Instanța de apel a apreciat ca incorectă stabilirea de către instanța de fond a circumstanței atenuante recunoașterea vinovăției de către inculpat, or, recunoașterea vinovăției care atrage incidența procedurii simplificate în temeiul art. 364¹ Cod de

procedură penală, nu poate valorifica ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că, aceleași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică.

Instanța de apel a reținut, ca întemeiate argumentele acuzatorului de stat potrivit căruia, pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă, instanța de fond a ignorat prevederile conform art. 61 Cod penal, conform materialelor cauzei penale inculpatul Caldare Andrei a comis cu intenție o infracțiune gravă care a cauzat părții vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari. După comiterea infracțiunii, inculpatul Caldare Andrei nu a întreprins nici o acțiune în scopul reparării prejudiciului cauzat. Astfel, aplicând lui Caldare Andrei închisoare cu suspendarea executării pedepsei pentru comiterea infracțiunii cu un grad de prejudiciabilitate sporit, nu v-a fi atins scopul principal și anume prevenirea comiterii de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane și nu a fost restabilită echitatea socială.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului, aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Deci, la caz, s-a reținut că, prima instanță incorect a constatat că condițiile necesare pentru a fi invocată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei sunt întrunite.

Din aceste considerente și ținând cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, personalitatea inculpatului, care este angajat în câmpul muncii, nu figurează la evidența medicului narcolog și nu se află la evidența medicului psihiatru, nu are persoane la întreținere, de circumstanțele cauzei, inclusiv de locul public de comitere a faptei dar și modul de comitere a acesteia prin aplicare de lovituri repetate în regiunea capului ce atestă acțiuni cinice, cauzându-i părții vătămate vătămări medii ale integrității corporale și ale sănătății, urmare a cărora, a trecut un îndelungat tratament staționar, având nevoie de o perioadă îndelungată de reabilitare, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, care anterior nu a fost atras la răspundere penală, dar și de faptul că nu a reparat prejudiciul cauzat părții vătămate prin infracțiune, de lipsa circumstanțelor atenuate și agravante, instanța de apel consideră că scopul pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii noii infracțiuni, poate fi realizat doar cu izolarea inculpatului de societate, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, potrivit cărora, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

În acest context, a respins alegațiile avocatului Popovici Oleg, potrivit cărora, nu sunt aplicabile dispozițiile art. 364¹ Cod de procedură penală, în condițiile în care inculpatul nu recunoaște în totalitate situația de fapt descrisă în rechizitoriu, inclusiv aspectul ce privește participarea unui coinalpat, or, prima instanță în mod corect a reținut că, inculpatul Caldare Andrei a declarat, personal, prin înscris autentic semnat de el, că recunoaște vina în săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, nu a solicitat administrarea de noi probe, a declarat că îi sânt cunoscute probele din dosar și nu are obiecții în privința lor, studiind probele din dosar administrate la faza urmăririi penale, instanța de judecată a admis, prin încheiere protocolară cererea inculpatului, deoarece din probele administrate la faza urmăririi penale și studiate în ședință, rezultă că, fapta inculpatului este stabilită și sunt suficiente date cu privire la persoana sa, care permit stabilirea unor pedepse.

Instanța de apel, verificând îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, nu a putut reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Or, s-a constatat că prima instanță, pronunțând sentința în procedură simplificată nu a reținut o altă situație și/sau încadrare juridică, decât cea constată în rechizitoriu, la fel de către prima instanță nu a fost viciată examinarea cauzei în procedură simplificată, nefiind depistate încălcări grave ale normelor imperative din Codul de procedură penală, astfel nu există temei de casare a sentinței în partea examinării cauzei în procedură simplificată.

În prezenta cauză penală, partea vătămată a înaintat acțiune civilă dar și cerere de apel de către avocatul Popovici Oleg în interesele părții vătămate prin care a solicitat încasarea din contul lui Caldare Andrei în beneficiul lui Romanov Roman a prejudiciului moral în mărime de 200000 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 3500 lei (f.d. 205).

Mărimea prejudiciului moral solicitat de partea vătămată Romanov Roman în cuantum de 200000 lei, nu a fost dovedit în cuantumul cerut, și mai mult, s-a reținut faptul că partea vătămată fără îndoială a avut de suferit și moral în urma acțiunilor ilegale ale inculpatului Caldare Andrei, prin faptul că a avut stări de stres, disconfort, probleme grave de sănătate, stări sufletești de neliniște și depresie, de disconfort și incertitudine ce rezultă din infracțiune și prelungirea urmărilor ei, dureri suportate pe o perioadă îndelungată urmare a leziunilor corporale primite, suferințe legate de vătămarile corporale medii, a fost internat în spital unde a trecut un îndelungat tratament staționar, până la momentul depunerii cererii se trata ambulatoriu, i-a fost desfigurată fața, fracturat inclusiv și nasul, a pierdut esențial cu 30% vedere la ochiul stâng, dificultățile de activă în câmpul muncii, modul de alimentație dificil pe care l-a suportat în urma acțiunilor inculpatului, însă instanța de apel a considerat mărimea prejudiciului moral pretins de partea vătămată în sumă de 200000 lei este exagerat de mare, ținând cont de suferințele psihice și fizice care i-a fost provocate părții vătămate în rezultatul acțiunilor infracționale ale inculpatului. O recompensă echitabilă și rezonabilă a prejudiciului moral suportat de partea vătămată Romanov Roman,

constituie echivalentul sumei de 100000 lei moldovenești, suma pe care prima instanță în mod corect a dispus ca să fie încasată din contul inculpatului, în opinia instanței de apel fiind pe deplin justificată admiterea parțială a acțiunii civile de către prima instanță.

Ce ține de încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3500 lei, instanța de apel a reținut, că prima instanță justificat a dispus încasarea din cotul inculpatului în beneficiul părții vătămate Romanov Roman a cheltuielilor de judecată în cuantumul menționat.

Instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate a remarcat că, prima instanță întemeiat a respins solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul lui Caldare Andrei a cheltuielilor de judecată în sumă de 161 lei.

Instanța de apel a apreciat ca nefondată solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpat în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare legate de efectuarea expertizei în sumă de 161 lei, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. *Procuror*, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura refuzului încasării cheltuielilor judiciare în beneficiul statului de la inculpatul Caldare Andrei în sumă de 161 lei pe pentru efectuarea expertizei judiciare, invocând în acest sens prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, conform cărora cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc, cheltuielile sunt trecute în contul statului.

De asemenea, menționează că, prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare de la 09.02.2018, alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea, că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile (obligatorii) prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, a fost abrogat. Or, în circumstanțele descrise, conchidem, că cheltuielile judiciare care au fost suportate de Stat în prezenta speță, urmează a fi încasate de la inculpat, care și-a recunoscut pe deplin vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate.

5.2. *Inculpatul Caldare Andrei și avocatul acestuia, Mîrzîncu Aurelia*, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 11) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În argumentarea cererii de recurs au invocat că:

- instanțele inferioare nu au respectat în deplină măsură prevederile normelor menționate, iar pedeapsa aplicată inculpatului este una prea aspră în rapor cu fapta comisă;

- inculpatul și-a recunoscut pe deplin vina, se căiește sincer în cele comise, în acest sens, menționez că, a solicitat instanței de fond să examineze cauza în baza probelor

administrare la faza de urmărire penală, a cooperat cu organele de urmărire penală, nu are antecedente penale, este angajat în câmpul muncii, se caracterizează pozitiv;

- în contextul argumentelor invocate constatăm că la judecarea acestei cauze instanța de apel nu au respectat întocmai principiile de bază care reglementează desfășurarea unui proces penal echitabil, astfel, aplicând o pedeapsă inculpatului prea aspră, ori nu există imedimente de a aplica în privința acestuia prevederile art. 90 Cod penal, și interveni în hotărârea instanței de fond care este legală și întemeiată, circumstanță care condiționează necesitatea casării hotărârilor instanței de fond și de apel și pronunțarea unei noi hotărâri.

6. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că recursul declarat de procuror urmează a fi respins ca inadmisibil, iar recursurile declarate de inculpat și avocatul acestuia, Mîțîncu A. urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a sentinței, pentru următoarele considerente.

Referitor la recursul declarat de procuror

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva hotărârii instanței de apel, dispune inadmisibilitatea lui în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Examinând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal le apreciază ca fiind neîntemeiate, nesusceptibile de a impune necesitatea casării deciziei atacate, reieșind din următoarele considerente.

Colegiul penal apreciază corectitudinea constatărilor instanței de apel, care conducându-se de prevederile legale, just a reținut că recuperarea cheltuielilor de judecată, în speță, nu poate fi pusă în sarcina inculpatului.

Reieșind din norma alin. (1) art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Totodată, instanța de recurs relevă dispoziția alin. (2) art. 229 potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

În ceea ce ține de argumentele recurentului privind modificările legislative, care în opinia sa condiționează recuperarea cheltuielilor de judecată de către inculpat, Colegiul penal se raliază la constatările instanței de apel și le consideră întemeiate. Suplimentar celor constatate de instanța de apel, Colegiul penal menționează că abrogarea alineatului (2) al art. 143 Cod de procedură penală, care instituia plata din contul bugetului de stat pentru efectuarea expertizelor în cazurile obligatorii, nu determină drept consecință că recuperarea acestor cheltuieli este pusă în sarcina inculpatului, după cum afirmă recurentul, iar argumentele recurentului în acest sens sunt cu atât mai mult neîntemeiate în măsura în care prevederile de la alineatul (2) al

art. 143 Cod de procedură penală erau în vigoare la momentul efectuării raportului de expertiză în cauză la 25.01.2017 (f.d. 183-187 vol. I).

Sub acest aspect, din motiv că efectuarea expertizei în cauză a fost dispusă de către organul de urmărire penală, sunt aplicabile prevederile art. 75 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, nr. 68 din 14.04.2016, în vigoare din 10.12.2016, potrivit cărora în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

În plenitudinea celor constatate, reieșind din corectitudinea respingerii, de către instanțele de fond și apel, a solicitării procurorului privind recuperarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului, apreciind netemeinicia argumentelor invocate în recursul ordinar deferit prezentei examinări, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, deoarece este vădit neîntemeiat.

Referitor la recursurile declarate de inculpat și avocatul acestuia Mîrzîncu A.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total hotărârea atacată, menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Din conținutul recursurilor Colegiul penal lărgit reține, că autorii acestora nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică decizia instanței de apel prin care s-a casat sentința în partea pedepsei, inclusiv și excluderii aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, astfel considerând-o neîntemeiată, sub aspectul individualizării pedepsei.

În asemenea împrejurări, recurenții invocă la temeiurile de drept al recursurilor declarate prevederile pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, conform cărora *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Lecturând textul deciziei recurate, instanța de apel a considerat oportun de a numi inculpatului pedeapsă cu închisoare și executare reală, reieșind din faptul că prima instanță nu a ținut cont în deplină măsură de circumstanțele cauzei, inclusiv de locul public de comitere a faptei dar și modul de comitere a acesteia prin aplicare de lovituri repetate în regiunea capului ce atestă acțiuni cinice, cauzându-i părții vătămate vătămări medii ale integrității corporale și ale sănătății, urmare a cărora, a trecut un îndelungat tratament staționar, având nevoie de o perioadă îndelungată de reabilitare, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, care anterior nu a fost atras la răspundere penală, dar și de faptul că nu a reparat prejudiciul cauzat părții vătămate prin infracțiune.

Analizând decizia atacată, în raport cu circumstanțele cauzei constatate în prezenta speță, Colegiul penal consideră că, soluția instanței de apel este neîntemeiată, la adoptarea căreia nu s-a ținut cont în deplină măsură de toate dispozițiile art. 75 alin.

(1) Cod penal, care stipulează că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În continuarea concluziilor sale, instanța de recurs relevă că, criteriile generale de individualizare a pedepsei sunt acele reguli, principii, prevăzute de Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seama la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Așadar, Colegiul menționează că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată. În același rând, după caz, instanța este în drept de a aplica și prevederile Părții Generale a Codului penal, inclusiv și ale art. 90 Cod penal, în cazul în care nu sunt careva impedimente.

Conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Sub aspectul prevederilor legale enunțate, Colegiul notează că pedeapsa este echitabilă când impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Mai mult, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Astfel, în opinia Colegiul penal lărgit, în cadrul judecării prezentei cauze în ordine de apel, instanța de al doilea grad de jurisdicție, la individualizarea pedepsei inculpatului, Caldare A., nu a ținut cont în măsură deplină de criteriile generale de individualizare a pedepsei.

Totodată, din conținutul părții descriptive a sentinței, Colegiul atestă că la stabilirea pedepsei inculpatului, prima instanță a învederat criteriile generale de

individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunilor săvârșite, ce se clasifică ca fiind una gravă și mai puțin gravă. La circumstanțele cauzei, ca atenuante conform art. 76 Cod penal în privința inculpatului, a fost reținută recunoașterea vinei. Circumstanțe agravante conform art. 77 Cod penal nu au fost stabilite în cauza dată.

De asemenea, prima instanță a ținut cont de faptul, că inculpatul anterior nu a fost tras la răspundere penală, este angajat în câmpul muncii, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru. De menționat este și acel fapt, că în cadrul examinării cauzei în prima instanță, inculpatul a recunoscut vina, căindu-se de cele săvârșite, solicitând în cele din urmă judecarea cauzei în procedură simplificată, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, beneficiind astfel de dreptul reducerii limitelor de pedeapsă cu o treime, potrivit alin. (8) al normei nominalizate.

Sancțiunea infracțiunilor imputate inculpatului, pentru care a și fost condamnat, stipulează pedeapsă cu închisoare:

- în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, de la 5 până la 7 ani;
- în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, pînă la 5 ani închisoare.

Ținând cont de faptul, că în prezenta speță persistă doar circumstanțe ce atenuază răspunderea penală, lipsind careva circumstanțe agravante, Colegiul penal, având în vedere prevederile art. 78 alin. (1) lit. a) Cod penal, consideră că prima instanță întemeiat a stabilit minimul pedepsei cu închisoare, prevăzut de sancțiunea infracțiunilor imputate făptuitorului la caz, iar pe cale de consecință beneficiind și de reducerea cu o treime a limitei minime de pedeapsă, i-a fost stabilit corect sancțiune pentru infracțiunile săvârșite, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal – 5 ani închisoare.

După efectuarea acestei proceduri de individualizare și stabilire a termenului pedepsei cu închisoare, instanța de judecată urmează să continue operațiunea de individualizare a acesteia, dar în aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului, urmează a fi pusă în executare ori sub condiția personalității acestuia de a se corecta și resocializa se poate de concluzionat, că scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe o perioadă de probațiune.

În acest context, art. 90 alin. (1) Cod penal stipulează - dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cânt în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune, iar aceste prevederi potrivit dispoziției alin. (4) al aceleiași norme nu împiedică de a fi aplicate și în cazul persoanelor care au săvârșit infracțiuni grave.

În speța dată, luând în considerație conglomeratul împrejurărilor constatăte la caz, Colegiul penal statuează, că prima instanță corect a aplicat în privința inculpatului

prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, ajungând la raționamente justificate în ce privește că atingerea scopului pedepsei cu închisoare stabilite, poate fi atins și fără executarea reală a acesteia, deoarece din circumstanțele speței rezultă că Caldare A. nu este o persoană violentă, manifestând comportament convingător despre regretul și conștientizarea asupra celor comise, respectiv persoana acestuia nu prezintă pericol pentru societate.

Cât privește invocările instanței de apel enunțate în hotărârea sa, precum că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa în modul stabilit de prima instanță, respectiv acesta nu poate fi corectat prin aplicarea art. 90 alin. (1) Cod penal, nu au fost stabilite de către instanța de apel.

În temeiul celor enunțate mai sus, instanța de recurs consideră, că prima instanță a realizat o individualizare corectă a pedepsei în privința inculpatului Caldare A., atât sub aspectul cuantumului, cât și al modalității de executare, în corespundere cu prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, fiind motivată și aplicată în limitele prevăzute de lege, hotărârea dată fiind legală și întemeiată.

Prin urmare, Colegiul constată, că instanța de apel greșit a admis apelul procurorului și prin pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatului la pedeapsă cu închisoare, cu executare reală a acesteia, a comis o eroare de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, adică pedeapsa stabilită a fost individualizată contrar prevederilor legale și în lipsa a careva motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

În astfel de condiții, Colegiul conchide că, temeiurile la care se referă recurentul, sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, fapt ce determină de a admite recursurile declarate de inculpat și avocatul acestuia Mîrzîncu A., casând total decizia instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe, în privința lui Caldare Andrei.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) - 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Constantin Moraru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018.

Admite recursurile ordinare declarate de către inculpatul Caldare Andrei și avocatul acestuia, Mîrzîncu Aurelia, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Caldare Andrei Xxxxx**, cu menținerea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 30 octombrie 2017, conform căreia:

Caldare Andrei Xxxxx a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub forma închisorii pe un termen de 3 ani.

Caldare Andrei Xxxxx a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub forma închisorii pe un termen de 4 ani.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, inculpatului **Caldare Andrei Xxxxx** i s-a aplicat pedeapsa definitivă sub forma închisorii pe termen de 5 ani, în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite, fixând lui **Caldare Andrei Xxxxx** un termen de probă de 5 ani, cu obligarea inculpatului să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent, pe parcursul termenului de probă.

S-a dispus încasarea de la **Caldare Andrei Xxxxx** în folosul lui Romanov Roman, suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, și suma 3 500 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, iar în total suma de 103 500 lei.

Se dispune eliberarea lui **Caldare Andrei Xxxxx**, din penitenciar în caz dacă nu se deține în baza unei alte hotărâri de condamnare sau măsuri de reprimare.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **01 august 2018**.

Președinte:

Gordilă Nicolae

Judecători:

Guzun Ion

Covalenco Elena

Catan Liliana

Diaconu Iurie